

УСТАВ

НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ – 1905 год." с. ФАКИЯ, община СРЕДЕЦ

(актуализиран след събрание на Читалището на 25.02.2010 год.)

Читалищата са уникални по своята същност граждански доброволни обединения, заемащи особено място в нашата история и имащи съществена роля за съхраняване и развитие на традиционните ценности на нацията. Създадени в епохата на националното Възраждане, те имат неоченим влог във формирането на националният творчески дух.

Чрез своята многостранна народополезна дейност, читалищата са призвани да допринесат за духовното развитие на селищата и личността.

ГЛАВА ПЪРВА. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Народно читалище "ХРИСТО БОТЕВ – 1905 год." с. ФАКИЯ, община СРЕДЕЦ, е самоуправляващо се културно-просветно сдружение в обществена полза на населението от селото, то се изгражда и работи върху принципите на демократизма, доброволността и автономията.

Чл. 2. Читалището е юридическо лице с нестопанска цел по закон, с наименование «ХРИСТО БОТЕВ – 1905 год.», със седалище с. ФАКИЯ, община СРЕДЕЦ. То се представлява от председателя на настоятелството и секретаря на читалището, заедно или поотделно.

Чл.3. Читалището е не политическа организация и в неговата дейност могат да вземат участие всички физически лица без оглед на ограничение на възраст, пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Чл.4. Читалището поддържа отношения на сътрудничество и координация с държавните органи и организации, на които законите възлагат определени задължения.

Чл.5. Читалището може да се сдружава с учебни заведения, културни институти, обществени и други организации, които извършват културно-просветна работа, да се съюзява с други читалища.

ГЛАВА ВТОРА. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ЧИТАЛИЩЕТО

Чл. 6. Целите на Народно читалище «ХРИСТО БОТЕВ – 1905 год.» са да задоволява потребностите на гражданите, свързани със:

т.1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в Община Средец;

т.2. Запазване на обичаите и традициите на българския народ;

т.3. Разширяване знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;

т.4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;

т.5. Осигуряване на достъп до информация.

Чл.7. За постигане на своите цели читалището извършва следните основни дейности:

т. 1. Урежда и поддържа библиотека, читалня, фото-, фоно -, филмо-

- и видеотека, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;
- т. 2. Развива и подпомага любителското художествено творчество.
  - т. 3. Организира школи, кръжоци, клубове и курсове, празненства, концерти и чествания и младежки дейности;
  - т. 4. Събира и разпространява знания за родния край.
  - т. 5. Създава, разпространява и съхранява музейни колекции съгласно Закона за културното наследство.
  - т. 7. Предоставя за населението компютърни и интернет услуги.

Чл. 8. Читалището може да извършва допълнителна стопанска дейност и услуги, свързани с предмета на основната му дейност, които не противоречат на Закона за народните читалища и са в съответствие с действащото законодателство. Приходите от нея се използват за постигане на определените в устава цели.

ГЛАВА ТРЕТА. ЧЛЕНСТВО В ЧИТАЛИЩЕТО

Чл.9. Членството в читалището е свободно за всички дееспособни граждани без ограничения, щом те работят за постигане целите на читалището и защитават неговите интереси.

Чл.10. /1/ Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

/2/ Индивидуалните членове на читалището са български граждани. Те биват действителни и спомагателни.

Чл.11. Действителни индивидуални членове на читалището могат да бъдат всички лица, навършили 18 години, които отдават част от своето време, сили, знания и талант на читалищното дело, участват в неговия живот, имат право да избират и да бъдат избирани; плащат редовно членския си внос, определен с решение на Общото събрание на читалището.

Чл.12. /1/ Кандидатите за действителни членове подават писмено заявление до Настоятелството на читалището, с което декларират, че желаят да станат членове на читалището, че познават и приемат Устава на читалището и ще работят за постигане на неговите цели.

/2/ Кандидатурите се гласуват на заседание на Настоятелството с обикновено мнозинство.

Чл.13. Приетият за действителен член на читалището плаща членски внос по ред, определен от Настоятелството.

Чл.14. Спомагателни индивидуални членове на читалището са всички лица, които не са навършили 18 години и работят за постигане целите на читалището. Те имат право на съвещателен глас. Няма право да избират и да бъдат избирани.

Чл.15. Лицата, които имат изключителни заслуги към читалището се обявяват за почетни членове по решение на общото събрание след предложение на Настоятелството. Почетните членове получават специално удостоверение.

Чл.16. Колективни членове могат да бъдат организации, дружества, предприятия, учреждения, кооперации, клубове, които съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейността, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас.

Чл.17. Членовете на читалището имат право да:

- т. 1. Участват в управлението на читалището.
- т. 2. Получават улеснен достъп до всички читалищни форми на дейност и прояви по ред, определен от Настоятелството.
- т. 3. Ползват с предимство културно-просветните форми на читалището.
- т. 4. Получават информация за работата на ръководните органи.
- т. 5. Да бъдат избирани в ръководните органи на читалището след 2-годишно членство.

Чл. 18. Членовете на читалището са длъжни:

- т. 1. Да спазват Устава на читалището и решението на ръководните органи.
- т. 2. Да плащат лично и редовно членския си внос.
- т. 3. Да участват в дейността на читалището.
- т. 4. Да опазват имуществото и доброто име на читалището както и да не уронват неговият престиж.

Чл. 19. Членството в читалището може да бъде прекратено с решението на Общото събрание:

- т. 1. Когато членът нарушава грубо Устава на читалището и решението на неговите органи.
- т. 2. Когато лицето не е заплатило членския си внос в продължение на една календарна година.
- т. 3. По желание на самия член, изразено писмено.

Чл. 20. Общото събрание може да отмени решение на Настоятелството, с което е отказано на дадено лице членство в читалището. В този случай кандидатът за член се смята за приет от момента на взетото решение за отказ от Настоятелството.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА. ОРГАНИ НА САМОУПРАВЛЕНИЕ

Чл. 21. Органи на самоуправление на читалището са:

- т. 1. Общото събрание на членовете на читалището,
- т. 2. Читалищното настоятелство,
- т. 3. Проверителна комисия.

Чл. 22. Висш орган на читалището е общото събрание на неговите действителни членове, което се свиква веднъж годишно като отчетно, по решение на Настоятелството с писмена покана, която съдържа дневен ред, датата, часа, мястото на провеждане и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. И в същия срок да бъде поставена на публично място.

- т. 1. Събранието е редовно ако на него присъствуват най-малко половината от действителните членове на читалището.
- т. 2. При липса на кворум събранието се отлага с един час и е законно ако присъстват не по-малко от 1/3 от членовете.

Чл. 23. Извънредно общо събрание се свиква по решение на Настоятелството, по искане на 1/3 от действителните членове на читалището или по искане на Проверителната комисия. При липса на кворум събранието се отлага с един час и е законно ако на него присъстват не по-малко от половината плюс един от членовете.

Чл. 24. Общото събрание взема решения с обикновено мнозинство освен в случаите, когато закона или този устав изискват друго.

Чл. 25. Общото събрание има следните компетенции:

- т. 1. Утвърждава, изменя и допълва устава на Читалището.
- т. 2. Избира и освобождава членове на Настоятелството, Проверителната комисия и Председателя.
- т. 3. Приема, изменя и отменя вътрешните актове на читалището, необходими за организацията на неговата дейност.
- т. 4. Изключва членове на читалището.
- т. 5. Определя основни насоки за дейността на читалището.
- т. 6. Взема решения за членуване или прекратяване на членството в читалищни съюзи.
- т. 7. Приема бюджета на читалището.
- т. 8. Приема годишния отчет до 30 март следващата година.
- т. 9. Определя размера на членския внос.
- т. 10. Отменя решенията на другите органи на читалището.
- т. 11. Взема решения за разкриване на клонове към читалището след съгласуване с Общината.
- т. 12. Взема решения за прекратяване на читалището.

т.13.Взема решения за отнасяне до съда за незаконосъобразни действия на ръководството или на отделни членове на читалището.

т. 14. Взема решения и по други въпроси съгласно закона и този устав.

Чл. 26. Изпълнителен орган на читалището е Настоятелството, което се състои най- малко от 3 членове, които имат членство в читалището най-малко 2 години преди датата на провеждане на Общото събрание. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

Чл. 27. Настоятелството се избира за срок от 3 години и работи на обществени начала. Промени в неговият състав могат да се правят на Общо събрание /извънредно/, по предложение на самото Настоятелство.

Чл. 28. Настоятелството провежда своите заседания най-малко веднъж на 3 месеца и заседанията са редовни ако присъстват повече от половината му членове.

Чл. 29. Компетенции и задължения на Настоятелството:

- т. 1. Свиква общото събрание
- т. 2. Осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание.
- т. 3 Подготвя и внася в общото събрание проект за бюджета на читалището;
- т. 4 Утвърждава щата на читалището, структурата на художествената самодейност и школите по изкуствата.
- т. 5. Подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището.
- т. 6. Назначава Секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика.
- т. 7. Взема решения за морално и материално стимулиране на работещите в читалището, самодейци, читатели.
- т. 8. Разкрива странични дейности по реда на чл.6, т.7 от Закона за народните читалища и определя реда за осъществяване на ръководството им.
- т. 9. Внася предложения в общинската администрация за реконструкции, модернизация, поддръжане, ремонт и обзавеждане, за създаване на материални, финансови и кадрови условия за развитие на дейността.

Чл. 30. Председателят на Настоятелството, който е и председател на читалището се избира от Общото събрание за срок до 3 години.

Чл.31.Председателят:

- т. 1. Организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание.
- т. 2. Представява читалището .
- т. 3. Сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа на решение на настоятелството.
- т. 4. Свиква и ръководи заседанията на Настоятелството и председателства Общото събрание.
- т. 5. Отчита дейността си пред Настоятелството.

Чл. 32. За правомощия по предходния член Председателят упълномощава Секретаря на читалището или при необходимост и друг член на Настоятелството.

Чл. 33. Секретарят на читалището:

- т.1. Организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;
- т. 2 Организира текущата основна и допълнителна дейност;
- т.3. Отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;
- т.4 Представява читалището заедно и поотделно с Председателя.

Чл. 34. Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по съребрена линия до четвърта степен , както и да бъде съпруг/ съпруга на председателя на читалището.

Чл. 35. Проверителната комисия се състои най- малко от трима членове , избрани за срок до 3 години.

Чл. 36. Проверителната комисия:

- т.1. Членовете не трябва да са в трудово-правни взаимоотношения с читалището или роднини на членове от Настоятелството, на Председателя или секретаря на читалището по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.
- т.2. Осъществява контрол върху дейността на Настоятелството, Председателя и Секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на Общото събрание.
- т.3. Документите от ревизиите се предоставят на Общото събрание, а когато е установено нарушение и на съответните държавни органи.
- т.4. Председателят на Проверителната комисия участва в работата на Настоятелството без право на глас.

ГЛАВА ПЕТА. ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ НА ЧИТАЛИЩЕТО

Чл. 37. Читалището набира средства от:

1. членски внос;
2. културно-просветна и информационна дейност;
3. субсидия от държавния и общинските бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания;
6. други приходи.

Чл. 38. Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа.

Чл. 39. Имуществото на читалището се използва за постигането на неговите цели.

Чл. 40. Движимите вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени само по решение на настоятелството.

Чл. 41. Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема на общо събрание.

Чл.42. Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя пред общината в срок до 31 март на следващата година.

ГЛАВА ШЕСТА. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 43. Читалището има свой кръгъл печат с надпис Народно читалище «ХРИСТО БОТЕВ – 1905 год.», с. ФАКИЯ, община СРЕДЕЦ, в средата с разтворена книга.

Чл. 44. Празникът на читалището е 24 МАЙ – Ден на българската провета и култура.

Чл. 45. За всички неуредени в този Устав отношения се прилага Закона за народните читалища и действащите нормативни актове.

Чл. 46. Настоящият актуализиран Устав е приет от Общо събрание на читалищните членове на 25.02.2010 год.

ЧИТАЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО
на Народно читалище «ХРИСТО БОТЕВ – 1905год.»,
с. ФАКИЯ, община СРЕДЕЦ:

ПРЕДСЕДАТЕЛ

Отчет за работа на Читалището „Христо Ботев-1905” с. Факия, общ. Средец за 2023г.

През годината читалището работи в следните направления:

Организационна дейност

През година работата на читалището се организираше от Председателя Донка Върбанова, секретарят Златка Чочева и бившият секретар, която продължава да помага за развитие на читалищната дейност. Проведено е едно заседание на Настоятелството.

Новоназначеният секретар-библиотекар премина курс за индивидуално обучение в читалище в гр. Средец.

Библиотечна дейност

Библиотеката разполага с 4606 библиотечни единици. Читатели за 2023 г. са 50, посещенията са общо 551 за дома 219; читалня 332/заети библиотечни материали през годината са 200

По отрасли на значението се разпределят както следва: отраслова-1274; художествена - 2284; детска общо - 1048.

Новополучена литература за 2023 г. няма.

Културна масова работа

21.01-Ден на родилната помощ. Съвместно с пенсионерския клуб пресъздадохме празника.

6.01-175 г. от рождението на Ботев - направихме витрина в библиотеката с произведенията на Ботев.

1-ви март - Ден на самодееца и Баба Марта.

3.03 - Освобождението на България.

24.05 - Ден на народната просвета и култура.

1.06 - Ден на детето витрина в библиотеката с избрани детски книжки.

2.06 - Ден на Ботев и загиналите за свобода.

6.09 - Ден на Съединението - табло.

22.09 - Ден на Независимостта.

01.11 - Ден на Народните будители.

Декември - Коледни и новогодишни празници.

Участие на Певческата група „Факийски белки”

01.03.23 г. - Певческата група в селото се събира и отбелязва празника Ден на самодееца.

03.03.23 г. - Националният празник се отбелязва като жители положиха цветя пред плочите на загиналите във войните от с. Факия.

24.03.23 г. - Посрещнахме „Първа пролет” в с. Момина Църква заедно с група от техния Пенсионерски клуб.

25.03.23 г. - Клуб „Българка” организираха среща в местността „Божура” с представители от селата в община Средец. На „Благовещение” се проведе конкурс „Вкусните гозби на баба”. Инициативата бе на женския клуб „Българка”, която беше подкрепена от кмета Иван Жабов. Всяко село получи подаръци и грамота за участие в конкурса.

28.05.23 г. - По време на „Божура” в Средец бе организирана кулинарна изложба с гозби, представени от селата в общ. Средец. Имаше демонстрации на обичаи. Певческата група се представи с гозби и обичая „Янъова буля”.

11.06.23 г. - В гр. Тополовград бе проведен Народен събор „Света Троица”. Певческата група „Факийски бялки” представиха обичая „Енъова буля”. Групата е наградена с парична сума и грамота за най-добро изпълнение на народни песни.

03.09.23 г. - Грамота и специална награда за участие на П.Г. в Националният фестивал с „Песните на Комня” и правене на запис от БНР Бургас.

06.09.23 г. - гр. Китен. Присъжда се златна статуетка на групата за опазване на Традиционната култура и всички постижения. Диплом и златен медал за отлично представяне на песните.

09.09.23 г. - „Ритми и багри от Странджа на мегдана” в с. Факия. Първа награда на певческата група и парична награда.

НЧ „Христо Ботев-1905 г.”

Секретар/библиотекар:

Златка Чочева

План за работа на Читалище „Христо Ботев-1905г.”

с. Факия за 2024г

Основни задачи:

1. Да се работи за прилагане нови нормативни документи.
2. Организация на библиотечната дейност.
3. Съхраняване на традициите и обичаите в село Факия.

Административна дейност:

1. Кандидатстване с проекти за ремонт на сгради на читалището.
2. Участие на секретар-библиотекаря в обучение и квалификации.
3. Провеждане на отчетно-изборно събрание.

Библиотечна дейност:

а/Комплектуване на библиотечния фонд, нареждане на каталожните картончета.

б/Пречистване на остарели по съдържание литература и изготвяне на актове за отчисление.

в/Работа по краезнание - събиране на материали за селото и оформяне в папка.

г/Във връзка с честване на бележити дати и годишнини да се подготвят витрини и четения.

д/Закупуване на нови книги и акция за дарения на нови книги.

Работа с читатели:

а/ Разнасяне книги по домовете на най –възрастните читатели в селото.

б/Сформиране на детски клуб „Приятели на библиотеката“ и организиране на разни мероприятия.

Културно масова работа:

м. Януари:

161 години от рождението на Алеко Константинов – витрина с произведенията.

176 години от рождението на Христо Ботев – витрина с произведенията. Четене на стихотворения сред малки и големи.

Съвместно с пенсионерски клуб честване на Бабинден.

146 години от рождението на Пейо Яворов.

м. Февруари

Трифон Зарезан - Ден на лозаря.

190 г. от рождението и 145 г. от смъртта на Любен Каравелов

151 години от обесването на Васил Левски

101 г. от смъртта на Христо Смирненски - витрина с произведенията.

м. Март

01.03 - Баба Марта - връзване на мартеници.

01.03. - 145 г. от рождението на Александър Стамболийски (01.03.1879 – 14.06.1923), български политик, идеолог и водач на БЗНС, министър-председател (1919 – 1923).

03.03 - Национален празник на Република България.

Ден на Освобождението на България.

08.03 - Празнуване с жените от групата в пенсионерски клуб.

25.03 - 90 г. от рождението на Христо Фотев (25.03.1934 – 27.07.2002), български поет. Сред шедьоврите на българската любовна лирика е стихотворението му „Колко си хубава!...“

м. Април

131 г. от рождението на Елисавета Багряна.

2.04 - Международен ден на книгата. Маратон за четене с децата от началния курс.

23.04 - 460 г. от рождението на Уилям Шекспир (23.04.1564 – 23.03.1616), английски драматург и поет

м. Май

321 г. от смъртта на Шарл Перо - витрина в библиотеката.

24.05 – ден на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност. Изнасяне на стихотворения и песни пред селото.

м. Юни

111 г. от рождението на Асен Босев.

1.06 - Ден на детето - Конкурс за най-красива рисунка.

2.06 - Ден на Ботев и загиналите за свобода - поставяне на цветя пред паметника в селото. Витрина в библиотеката.

06.06. - 225 г. от рождението на Александър Сергеевич Пушкин

м. Юли

222 г. от рождението на Александър Дюма.

91 г. от рождението на Дончо Цончев - витрина в библиотеката.

м. Август

126 г. от рождението на Калина Малина.

м. Септември

02.09 - 135 г. от смъртта на Захари Стоянов, български революционер, деец на националноосвободителното движение, общественик и държавник, писател и публицист.

15.09 - 105 г. от рождението на Николай Хайтов

м. Октомври

24.10 - 95 г. от рождението на Йордан Радичков

285 г. от рождението на Софроний Врачански

м. Ноември

1.11 - Ден на Народните Будители - да организираме акция за събиране на документи и снимки за читалището и училището в село Факия.

м. Декември

03.12 - 75 г. от смъртта на Елин Пелин

06.12 - 180 г. от рождението на Капитан Петко Войвода

07.12 - 115 г. от рождението на Никола Вапцаров

Организиране на Коледните и Новогодишни празници.

Материална техническа база

Цялостен ремонт на читалището.

Секретар/библиотекар

Златка Чочева

НЧ „Христо Ботев-1905г.“

СПИСЪК НА ЧИТАЛИЩНОТО РЪКОВОДСТВО

На НЧ „Христо Ботев-1905“ с. Факия, общ. Средец, обл. Бургас

№	Име, презиме, фамилия	длъжност
	Читалищно настоятелство	
1	Донка Върбанова Симеонова	Председател
2	Зоя Янева Кирилова	Член
3	Милка Ангелова Вълкова	Член
	Проверителна комисия	
1	Марийка Рачева Иванова	Председател
2	Митра Илиева Вълчева	Член
3	Дана Николова Ангелова	Член
	Секретар	
	Златка Чочева	

Златка Чочева

Секретар на НЧ „Хр.Ботев-1905“